

Tjänsteskrivelse

2021-08-24

Diarienummer: 21SON133

Handläggare:

Magnus Höijer
026-17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Remissyttrande - Kommunplan med årsbudget 2022 och utblick 2023-2025 (21KS22)

Sammanfattning av ärendet

Sektorledningen har tagit fram förslag till synpunkter på angivna ramar för 2022. Sektor vill också påminna om underlag till verksamhetsdialog som kommunstyrelsen fick del av i juni 2021.

Bakgrund

Socialnämnden ges möjlighet att ytterligare utveckla och beskriva möjliga handlingsvägar för att nå en ekonomi i balans. Ändrade förutsättningar för nämnden jämfört med kommunplan 2021 som påverkar verksamheten på kort eller lång sikt, till exempel avseende lagstiftning, nya trender, volymer med mera kan även belysas.

Innevarande års kommunplan och de uppföljningar respektive nämnd själva upprättat utgör underlagsmaterial. I innevarande års kommunplan återfinns en utblick för de närmast kommande åren både såvitt gäller mål och ekonomiska ramar.

En ny grundkalkyl uppdaterad med nya ekonomiska grundförutsättningar om skatteprognos, volymer mm tas fram under september. Därefter upprättar kommunstyrelsen förslag till budget för 2022 i enlighet med lagkravet att intäkterna överstiger kostnaderna och att skattesatsen och anslagen till nämnderna anges. Kommunplanen antas i kommunfullmäktige i november.

Yttrande från Socialnämnden

Övergripande kommentarer

Effekterna av nämndernas extra tillskott från kommunstyrelsen är mycket stora. I bedömningarna som görs har utgångspunkten varit de ramar som finns i kommunplan för 2021, utan de extra tillskotten som kommit under 2021.

Detta underlag bör ses om en förlängning av det underlag som presenterades vid verksamhetsdialoger 2-3 juni. Till detta underlag bör också delårsrapport 1 för 2021 tas i beaktande.

Chefers förutsättningar

- För välfärdsnämnderna – som ansvarar för verksamhetsområden som är relativt personaltunga – är kraven på medarbetare och chefer ofta väldigt höga, och arbetet bedrivs för målgrupper som både kan vara utsatta, svaga och emellanåt i stort behov av stöd och insatser för att kunna ha en fungerande vardag.
- Nämnden vill medvetandegöra kommunstyrelsen om en aspekt av chefers förutsättningar: antal medarbetare per chef. Detta perspektiv har också funnits med som en del i en analys som gjorts inom KS område och av HR-avdelningen, under 2020 och 2021.
- På följande bild ges en övergripande beskrivning av fördelningen av medarbetare och chefer.
- Som framgår finns det närmare fyrtio enheter inom Valfärd Gävle där chef har ansvar för 31 medarbetare eller fler.
- För att kunna bedriva ett arbete med hög kvalitet, och ge medarbetare rätt förutsättningar i vardagen samt att kunna utveckla verksamheten är detta en aspekt som måste beaktas.
- Välfärdsnämnderna bedömer att en satsning på flera chefer för att minska antalet medarbetare per chef skulle medföra att andra vinster görs, som både handlar om kvalitetsvinster och om ekonomiska vinster.
- Det skulle med stor sannolikhet också leda till bättre förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö.

- Antal medarbetare per enhet Vårld Gävle (juli 2021):
 - 26 enheter har 1 – 10 medarbetare
 - 22 enheter har 11 – 20 medarbetare
 - 33 enheter har 21 – 30 medarbetare
 - 29 enheter har 31 – 40 medarbetare
 - 9 enheter har >40 medarbetare varav 61 st. är max

Medelantal/enhet = 23 medarbetare.

Samverkan

- Det finns fortsatt ett behov av att samverka starkare med Region Gävleborg för att minska kostnader. Detta gäller alla tre nämnderna.

Ekonomisk lägesbild

- Budgetavvikelse: –46,6 mnkr (delår 1)
- 2021: prognos –75,0 mnkr (delår 1), Nämndens årsresultat beror till stor del på att kompensation ges för kostnader gällande externa placeringar om 65 mnkr. En justerad bedömning (juli 2021) ger en årsprognos efter kompensation för externa placeringar på -35,0 mnkr för helåret 2021. Vilket beror på ett fortsatt högt inflöde och bibehållen hög nivå eller fler externa placeringar.

Bedömd ekonomisk utveckling

- 2022, Nämndens ekonomiska utveckling för 2022 blir en svår utmaning i nuvarande form. Nämndens ram minskar med ca 0,5 mnkr från 2021 till 2022. Förslaget kompenserar inte heller för de volymökningar på externa placeringar som skett under 2021. Denna ram innehåller ett generellt effektiviseringskrav om 2 % (ca 9,2 mnkr) och förutsätter också att effektiviseringskrav/effekt från 2020 och 2021 om ca 22 mnkr genomförs innan utgången av verksamhetsåret 2021.

Huvudslutsatser från delår 1 och verksamhetsdialog

- Fortsätta det pågående utvecklingsarbetet inom sektorn (mellan kontor, inom kontor Myndighet), av våra egna öppenvårdsinsatser, utveckling av processer och organisering av arbetet inom utredningsenheterna.

- Ny enhet för arbetet med våld i nära relationer kommer att kunna förbättra vårt arbete
- ”Bostad först” bedöms fortfarande vara relevant för att bättre kunna möta bostadslöshet och social utsatthet.
- Kommunen och nämnden behöver sätta ett tydligare fokus på samverkan med regionen, särskilt med psykiatri och BUP.
- En kraftfull satsning bör göras inom nämndens egen öppenvård.
- God skolgång är en skyddsfaktor för att utveckla social problematik.
- För att minska missbruket behöver kommunen öka samverkan med Region Gävleborg och i större utsträckning arbeta med Case-Management för att undvika återfall i tvångsvård.

Ytterligare kända faktorer

- Under sommaren 2021 har ärendeingången till utredningsenheterna fortsatt öka. Vanligtvis brukar ärendeingången sjunka ngt under sommaren, men tyvärr fortsätter trenden med en ökande ärendeingång även under sommaren.
- I augusti nystartar det förändringsarbete som påbörjades i slutet av 2019, med externt konsultstöd. Syftet är att skapa mer hållbara processer, organisering och struktur inom delar av Myndighet, Stöd i hemmet och Förebyggande och kompetens, för att minska externa placeringar. I uppdraget ingår också att intervjua företrädare för Utbildning Gävle och Region Gävleborg. Arbetet ska bedrivas i högt tempo samtidigt som det ska balanseras med att lyckas med förankring och en realistisk hantering av slutsatserna.
- Socialnämnden ser dock att det finns en risk att nämnden och kommunen hamnar i en slags paradoxal jakt på ekonomisk balans: trenden med inkommande ärenden kommer sannolikt fortsätta (vilket inte alltid är negativt i sig):
- Att privatpersoner, skola, polis och andra gör anmälningar om att t ex barn far illa är bra, men innebär också att organisationen måste vara rustad för att ta emot och kunna utreda i samma omfattning som ökningen). Organisationen måste då arbeta för att möta anmälningarna utifrån de lagkrav som finns, och med effektivitet.
- Resurstillskott kan då komma att hela tiden ätas upp av en ökande ärendeingång, samtidigt som organisationen de facto jobbar så effektivt som

möjligt. Dvs det glapp som finns idag kommer inte helt att kunna slutas och försvinna.

- Det är för framtiden alldeles nödvändigt att socialnämnden och kommunstyrelsen gemensamt säkerställer att budgetprocessen tar bättre hänsyn till utvecklingen för socialnämnden, vilket man kan säga har påbörjats under 2021. Dvs trender och bedömd utveckling måste tydligare göras kända och hanteras i budgetprocessen.

Slutsatser utifrån ekonomiska förutsättningar 2022 och framåt

Socialnämnden bedömer att det utifrån trenderna vad gäller utredningsärenden och en ökad social utsatthet är mycket svårt för socialnämnden att klara det framtida uppdraget utan resursförstärkning, bland annat genom fler socialsekreterare till utredningsenheterna eller till att hantera en utvecklad öppenvård.

En ramminskning 2022 jämfört med 2021 kommer inte kunna hanteras genom effektiviseringar i verksamheter eller stängning av ej lagstadgade verksamheter.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Vårld

Socialnämnden har getts möjlighet att yttra sig över remiss gällande Kommunplan med årsbudget 2022 och utblick 2023-2025.

Remissyttrandet hanteras av Socialnämnden vid sammanträdet den 31 augusti 2021. Sektorchef Magnus Höijer har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även titel Sektor Vårlds ledningsgrupp deltagit.